

حدیث نفس

برای تنها برادری که مانده است.

ما...

پنج تا دانه ی خرما بودیم ،
همه تا حدی شیرین و پر از شهد حیات ،
که به ذوق پدر و مادرمان ،
که مدام ،
بر سر مسأله ی کفر و یقین ،
در دل یک قفس کوچک و تنگ ،
گرم دعوا بودند ،
و چون دو تا شرزه خروس جنگی ،
در کنار هم ، لیکن بی هم ،
زندگی می کردند ،
و هر از گاه به گاه ، پدر از ناچاری ،
به سفر میرفت ،
تا که مادر کمی آسوده شود !
توی یک کارتن بیرنگ مقوایی سرد ،
که خالی از پنجره بود ،

و ...

بوئی از مهر در آن راه نداشت ،
به حساب سنه ی زاده شدن ،
در کنار هم ، در صف بودیم !

سه خرک هم بودند^۱ ،
که همان اول کار ،
ره خود بگرفتند !
و بیهوده در این خانه غم نشستند ،
تا چو ما پیر شوند !
و چه زود ،
در تن دیگ پر از جوش زمان ،
از نفس افتادند !
خوش به حال دلشان !

بین ما پنج نفر ،
اولی ساکت بود ،
به کسی کار نداشت !
سعی اش این بود برای دل خود زیست کند !
از همان روز نخست دل به تحصیل نداد .
پانزده سال نداشت ،
که به کار آغازید !
و خانه را ترک نمود ،
و به همراه پدر ،
سوی آبادان رفت ،
و در آن شهر قشنگ ،
در دل شرکت نفت ،
بهر خود کاری جست !
انگلیسی را ،
طی یک مدت کم ، یاد گرفت ،

و همان را تا آخر عمر ،
سر خط زندگی بعدی ساخت !

دومی ، هدفی عالی داشت ،
پی تحصیلش رفت ،
سخت هم کوشا بود ،
و به سر منزل مقصود رسید ،
و برای خود ، نام و آوازی یافت !
شوخ و شنگول نبود ،
آیتمی از عصبانیت داشت ،
و برایش تا آخر عمر ،
زندگی جدی بود
سخت هم جدی بود !
می هراسید مبادا که کسی ،
نام او را به بدی یاد کند ،
یا بگوید که فلانی دزد است !
یا که در کار خودش وارد نیست !
و با همین جدیت ،
راه بالا را در پیش گرفت ،
گر چه بر مسند غائی ننشست ،
و وزارت را تحصیل نکرد ،
لیک ، پله ای پائین تر به سراغش آمد ،
و معاون گردید .
و چه زود !
از وزارتخانه ، سر یکدندگیش ،

عذر او خواسته شد !
این هم از برکت خوشنامی ها !

سومی اهل سیاست بود ،
ناطق خوبی بود
و زبان می دانست ،
جلو اسمش عنوانی داشت !
شوخ و پر جنبش بود ،
و چنان بلبل شوریده ی مست ،
هر زمانی که مجالی می یافت ،
در پی صید دل گلهای بود !
و رفیقانی داشت ،
که ، جهت نیل به اهدافش ،
در کنارش بودند ، یاریش می دادند !
آرزو داشت که والی گردد !
مدتی هم کوتاه ، حاکم تهران بود !
به وکالت هم گوشه چشمی داشت ،
که به مقصد نرسید ،
و چه خوب !
چون هوا طوفان شد ،
و خانه را زلزله زد ،
او هم از کار افتاد ،
و توی خانه نشست ، و هنوزم آنجاست ،
به سلامت باشد ،
سایه اش کم نشود !

چهارمی ، در جمع ،
با محبت تر از همه بود .
بخصوص ، قدر مادر را بهتر دانست .
و تا دم آخر همراهش بود .
جسدش را هم او در خاک نهاد ،
عاشق و شیفته ی مادر بود .
درسکی هم خواند ^۲ !
و ...

بعد فوت مادر ،
در هواپیمائی کار گرفت !
کار پر مشغله ای !
هر زمان لازم بود ،
به سفر هم می رفت !
به همه گوشه دنیا که « هما » ،
رفت و آمد داشت !
بیشتر ، در هوا بود که در روی زمین !
و چه افسوس که زود ،
از وجودش دل ما خالی شد !

پنجمی من بودم ...
که به تعبیری « تخم کرکی » می بودم ^۳ !
و پس از زادن من ، مادرم ،
طعم خوشبختی دیگر نچشید !
و دخترانی را که به دنیا آورد ،

ومی توانستند ، مونسی در شب تنهائی او باشند ،
از دست بداد !

همه می گفتند نحسی از من بوده است !

من ! از همان اول کار ،
کودک سر به هوائی بودم !
و دلم ، دائما عقب بازی و گردش می رفت !
درس هم خواندم ،
نه به طور جدی !
بعدها در پی ورزش رفتم ،
و قسمت اعظم روز ،
جای من گوشه ورزشگاه بود !
گو که در این فن هم ، چون هنرهای دگر ،
آن چنانی که توقع میرفت ،
چیز چیزی نشدم !

در جوانی به اروپا رفتم ،
و حدود نه سال ،
شهر « بن » ، خانه ی آمالم بود !
همه جا را گشتم ،
همه جا را دیدم ، درس هم خواندم ،
تا حدودی که ضروریت داشت !

من ...

بیشتر از هر چیز ،

عاشق شغل دبیری بودم !
مدتی نیز ،
عقب پست سیاسی رفتم .
« دیپلمات » بودن در سایر کشورها ،
از همان اول کار ،
آرزوی دل خود خواهم بود ،
و چون شدم دانستم ،
اشتباه می کردم !
و در این کار مرا فوزی نیست !
و مستشاری و سفارت ،
خرقه ای نیست برازنده ی این قامت و تن !
از اروپا که سرازیر شدم ،
وارد خانه ی دانش گشتم ،
که همان دانشگاه است !
در دل شهر خودم ، شهر شیراز قشنگ !
و در آنجا بودم ،
تا رفیقان شفیق ،
از سر یکرنگی ،
در زمانی که وطن می لرزید ،
و همه جا ...
صحبت آزادی بود ،
زیر پایم را جارو کردند !
و کنون چارده سالی است که
در گوشه ی « مالدن » هستم ،
و با غم تنهایی ،

دور از یار و دیار ،
با زخم ، « لایلا » ،
و دخترانم « گل » و « ناز »
صبح را شام کنم ،
و شبی را روز !
منتظر ، تا که آهنگ رحیل ،
گوش را بنوازد ،
و ...
وقت رفتن برسد !
والسلام !

رضا شاپوریان

پنجشنبه ۱۲ مارچ ۱۹۹۸

یادداشت ها

-
- ^۱ خرک بر وزن نمک نوعی خرمای نارس است که می جوشانند تا طعم گسی آن بر طرف شود و در آفتاب خشک می کنند، و قاطی آجیل شیرین می کنند .
- ^۲ کاف تصغیر بر سر درس - درسک - منظور تا دوره ی لیسانس است .
- ^۳ در لهجه ی شیرازی به فرزند آخر « تخم کرکی » می گویند . کرک بر وزن دهل است و به هنگام کرک شدن دیگر مرغ تخم نمی گذارد .
- ^۴ مالدن شهرکی است هشت مایلی شمال بوستون، در ایالت ماساچوست .